

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
J 0 0 7 6 G	M 1 0 0	2 0 1 9 - 0 2 - 2 3
Kursnamn	Journalistik GR (A), Lag och rätt för journalister	
Provnamn	Lag och rätt för journalister	
Ort	Sundsvall	
Termin		
Ämne		

Mittuniversitetet
ITM/MKV
Gulliksson

Omtentamen: Massmedier och rätt, 7,5 poäng.

Tid: tre timmar

Max poäng 60

För betyget A krävs 54 poäng

För betyget B krävs 48 poäng

För betyget C krävs 42 poäng

För betyget D krävs 36 poäng

För betyget E krävs 30 poäng

Poäng därunder ger betyg F, dvs underkänd.

Svensk ordbok tillåten.

Tentamensnummer.....

Läs detta först!

Observera att svar endast kan lämnas direkt i tentamensunderlaget. Du kan alltså inte lämna in lösa blad, anteckningspapper eller liknande. Frågorna är formulerade så att de kan och skall besvaras kortfattat.

Massmedier och rätt

Tentamen består av tre delar, A, B och C:

-Del A med flervalsfrågor täcker översiktligt kursbetinget i dess helhet. Här kan du maximalt ta 16 poäng.

-Del B består av frågeställningar som du skall besvara med egna ord och begrepp från litteraturen. Del B ger maximalt 24 poäng.

-Del C ger dig möjlighet att i något utförligare form behandla två frågeområden motsvarande totalt 20 poäng.

Sammantaget kan du ta 60 poäng.

Lycka till!

Mikael Gulliksson

Del A, Flervalsfrågor (ringa in ditt svar)

1) Den fria etableringsrätten enligt TF/YGL gör det möjligt att:

- a. Fritt starta en radiostation och etersända i hela Sverige
- b. Fritt starta en radiostation och sända i hela Sverige, men endast i tråd (kabelradio).
- c. Fritt starta en radiostation och etersända i hela Sverige, om man är svensk medborgare
- d. Inget av ovanstående alternativ är korrekt

2) Upphovsrättslagen inskränker i några fall upphovsmans rättigheter. Exempelvis får andra använda upphovsmannens verk om:

- a. Verket omfattas av offentlighetsprincipen
- b. Verket omfattas av offentlighetsprincipen och kopior bara används för sk "enskilt bruk"
- c. Verket offentliggjorts i ett tidigare sammanhang.
- d. Inget av ovanstående alternativ är korrekt

3) "Likställdhetsprincipen" är central i svensk lagstiftning kring offentlighet och sekretess. Vad innebär den?

- a. Alla medborgare skall behandlas på ett likartat sätt.
- b. Myndigheter kan med hänvisning till generalklausulen överföra "sina egna" sekretessregler till annan myndighet.
- c. Myndigheter och medborgare skall vara likställda när det gäller att få del av allmänna offentliga handlingar.
- d. Inte något av ovanstående alternativ är korrekt

4) Som inkommen betraktas en handling som kommit en "behörig tjänsteman till del" i en myndighet. Det innebär bl a att:

- a. Muntliga uppgifter som hör till ett ärende inte är handling och skall därför inte räknas som inkomna.
- b. Om de aktuella uppgifterna finns i ett e-brev som adresserats direkt till tjänstemannen, skall de räknas som inkomna.
- c. Om uppgifterna finns i en handling måste handlingen vara registrerad för att uppgifterna skall betraktas som inkomna.
- d. Inte något av ovanstående alternativ är korrekt

5) Principen om dubbel täckning som den fungerar i enlighet med TF och YGL innebär bl a.

- a. att vissa brott samtidigt kan bedömas som både otillåtna yttranden och otillåtna offentliggöranden
- b. att brottsrubricering måste vara definierad både i grundlag och i brottsbalken för att brottet skall vara åtalbart med straff som påföljd
- c. att det är formellt svårare för riksdagen att minska antalet "straffbara yttranden" som de beskrivs i TF och YGL, än att öka antalet "straffbara yttranden".
- d. Inte något av ovanstående alternativ är korrekt

6) Meddelarskyddet gäller fullt ut huvudsakligen för anställda i det allmänna. Den nya sk "visselblåsarlagen" (2017) införde i någon mån "förbättringar" för anställda i det enskilda. Dock finns ett grundläggande villkor för att de nya "visselblåsarreglerna" skall gälla:

- a. De "läckta" uppgifterna får inte medföra skada eller men för ett företag.
- b. De "läckta" uppgifterna får inte vara äldre än 20 år.
- c. De "läckta" uppgifterna skall först kommunicerats internt i företaget av visselblåsaren.
- d. Inte något av ovanstående alternativ är korrekt

7) "Lex Maria" och Lex Sarah är två lagar som i motsats till ovanstående (fråga 6) faktiskt kan "tvinga" en anställd att anmäla/meddela information till en myndighet eller en arbetsgivare. Vad avses för typ av information?

- a. Förekomst av grov ekonomisk brottslighet i en organisation.
- b. Förekomst av barnpornografi i en organisation.
- c. Missförhållanden inom vård som utförs i en organisation.
- d. Inte något av ovanstående alternativ är korrekt.

8) I det sk "Instagrammålet" fälldes två flickor i Göteborg 2013 för att ha förtalat andra på internet.

- a. Domen avsåg brott mot Offentlighets och sekretesslagen (OSL)
- b. Domen avsåg brott mot dåvarande Personuppgiftslagen.
- c. Domen avsåg grovt förtal av enskild (TF/YGL)
- d. Inte något av ovanstående alternativ är korrekt.

B, Kortsvarsfrågor

9) Föreställ dig att du sitter som ansvarig utgivare för en svensk dagstidning. En dag får du en artikel på ditt bord som innehåller mindre trevliga påståenden om en namngiven landstingspolitiker. Det är uppenbart att artikeln innehåller förtalsgrundande material.

Är sanningen intressant i sammanhanget? Motivera!

(4 poäng)

10) Publicering av kommentarsfält i elektroniska tidningar, sk webbtidningar eller tidningars webbeditioner, kan ske i två olika juridiska "former", med betydelse för ansvar för det som publiceras. Beteckna och beskriv innebörden av publicistens val av de två systemen avseende ansvarighet.

(4poäng)

11) Tryck- och yttrandefrihetsgrundlagarna vilar på en rad gemensamma principer som i allt väsentligt tar sina utgångspunkter i den liberala pressdoktrinen. På vilken punkt avviker YGL tydligt från TF avseende den liberala pressdoktrinen ideal?

(4 poäng)

12) Kommentera detta påstående!

För att kunna ta del av allmän och offentlig handling som upprättats av socialtjänsten i Timrå kommun måste du kunna styrka din identitet och syftet med din förfrågan!

(4 poäng)

13) Sk. sociala medier avviker i en mening från regler som normalt styr ansvarighet för yttranden i medier. Vem är vanligen ansvarig och tvingas betala eventuella skadestånd för det eventuellt brottsliga som publiceras i sociala medier?

(4 poäng)

14) De 18-20 brott som finns upptagna i den sk ”brottskatalogen i TF/YGL har en speciell betydelse. Beskriv kortfattat den konkreta innebörden av denna brottskatalog i TF/YGL,

(4 poäng)

Del C, Essäfrågor

15) Funcke beskriver ett "grundfel" som han också betecknar som "bondfångeri" vad gäller vissa svenska myndigheters skapande av "visselblåsarfunktioner", exempelvis på internet. Myndigheternas syfte må vara gott men det finns komplikationer, menar Funcke.

Förklara varför anonymitet normalt inte kan utlovas eller garanteras av en myndighet som startar och själv administrerar en visselblåsar-tjänst.

(10 poäng)

A vertical purple line is positioned on the left side of the page, extending from the top of the first dashed line to the bottom of the last dashed line. The page contains 20 horizontal dashed lines for writing the answer.

